

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în înțrulu monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic și literar.

Anul IV.

Ori-ce inserate,

se platesc pe serie sau linia, cu litere merute garmondu, la primă publicare câte 7 cr., la a doua și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurul public.

Prenumeratiunile se pot face în modulu celu mai usor prin assemnatiunile poștei statului, adrese de a dreptulu la Redacțiunea Diariului

„Observatoriul” în Sibiu.

Nr. 50.

— Sibiu, Sâmbătă 20/2 Iuliu. —

1881.

Abonamentu nou

la

„Observatoriul”

pe semestrulu alu 2-lea din anulu alu IV-lea, carele se începe din 1/13 Iuliu 1881 și este regulatu de două-ori pe săptămână, în unele casuri și cu suplamente.

Pretulu este însemnatu de asupra și alaturea cu titlulu, adică în înțrulu monarhiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. În afara de monarhia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Expeditiunea prin poșta cu atât mai regulată, cu cât liniile poștelor se înmulțesc pe fiecare an în toate regiunile și direcțiunile, spre mare comoditate a publiculu.

Dacă diariulu se ia din tipografia, pretulu se scade cu 50 cri pe semestru.

Ori-ce reclamațiune se se face celu multu în optu zile, spre a se împlini în regula.

Fiindu-că nu ne convine a tipari prea multe exemplare de prisos, rogamu pe d-nii abonati, că se binevoiescă a-și înnoi prenumeratiunea cât se poate mai curendu și cu atât mai virtosu acum, în această epocă agitată foarte, atât în țară la noi, cât și în afara.

Celu mai ușor modu a prenumera este prin mandate (asemnatiuni, blanquette) poștali. Dacă adresele se fă scris exactu pe couponulu blanquettei în dosu. A se adresa de a dreptulu către redacțiune: Sibiu, Piața mica 27.

Cerculariu rezervatu.

Ni se trimise unu alu doilea cerculariu arhierescu, tiparitu în exemplare separate, adresatu preotilor ad personam, fără a se ști, dacă acela va fi fostu destinatu se ajunga în totu coprinsulu archidiecesei, sau numai la preotimea din comitatulu Sibiului. Suntemu invitați a-și face locu și în colonele diariului nostru cu atât mai virtosu, că după cum ni se asigură, s'a trimis și la unele diare de alte limbi; apoi una din principalele datoritii a le publicistulu este a înregistra acte oficiali și documente de interesu publicu. Cerculariulu rezervatu suna după exemplariulu tiparitu așa:

40 R.

Sibiu, în 11 Iunie 1881.*)

„Iubite în Christosu fiule!

Interesele noastre nationali-bisericesci, pre cari nici cându nu trebuie se le perdemu din vedere, recer neapăratu: că la imminentele alegeri de deputati dietali, unde nu sunt candidați dintre romani aderenti baselor dreptulu publicu actualu, alegatorii romani se sprijinescă cu voturile lor pre candidatii partidei guberniali.

Pretitulata Domnia-Ta vei face unu servitiu foarte bunu chiaru cauzei noastre nationali-bisericesci, dacă influențai, ce o ai la alegatorii din prejuru, o vei folosi spre a-i înduplecă, se participe cât mai numerosi la alegerile iminente, în direcțiunea indegetată de mine.

Voi pune mare pretiu pe aceea, dacă Pretitulata Domnia-Ta despre rezultatulu acestei reflectari me vei înștiința între marginile discrețiunei recerute, și totu deodată 'mi vei anumi pre acei preoti și invetatori archidieceșani, cari se voru fi distinsu prin sprijinirea celor recomandate de mine, **); dar și pre aceia, cari nu cumva voru fi

*) Se înțelege că după st. v., adică 11/23 Iunie.

**) Ne aflăm în placut'a pozițiune de a servi în Nr. viitoru cu unu numeru de 148 alegatorii, ascultatorii și supuși la porunca, din 22 comune ale unui cercu elect. și prin această vomu facilită lucrulu parohielor respective.

Red.

lucratu în direcțiune contraria, că așa și din această parte se-mi cunosc mai de aproape organele inferiori.

De altminte voiescu se se știe espresu: că fiind vorba de afaceri politice, eu prin recomandare prezenta nu voiescu se constrîngu nimenui libertatea convingerii sale individuali.

Mironu Romanulu,
archiepiscopu și metropolitu“.

Sciri electorali.

— (Omoruri la alegeri.) În colegiulu elect. ungurescu dela Kisvárdă partid'a armenilor bogati Patrubani și Vidoviciu luandu-se în 28 Iunie la bataia cu partid'a lui Szögyényi, doi alegatorii au ramas morti, era doisprediece inși au fostu raniti foarte greu, unii aproape în dog'a mortii.

— (În Oradea mare) a fostu în dio'a de alegere una din bataile cele mai sangerose, care abia s'a pututu domoli cu ajutorulu trupelor de linia din garnison'a locala, înse și acestea au suferitu greu prin aruncaturile cu petrii de către multimea cea turbata. Trupele s'au fi potutu apara foarte usor, dară oficialii nicidecum n'au voit se se traga în carne, decâtu numai cu baionet'a înfiptă au înpinsu pe rebeli dintr'o strada în alt'a. Cinci strade au fostu închise de trupe. Polit'a singura nu a pututu face nimicu; însuși capitanulu cetății fu insultatu și aruncatu cu petrii. Mai multi raniti au scapatu prin case private, era pe câțiva plini de sange și scutira de morțe sigura în monastirea Ursulinelor. (Dupa „Kelet“.)

— (La alegerile din Ugra) (totu în Ungari'a) bataile au fostu atât de seltate, încâtu ostasimea s'a vedutu necesitatea a descarca puscile în masă; doi oameni au ramas morti prin glontiu.

Totu cu ocaziunea alegerii fusera omoriti și la Margitta trei oameni.

În Kanizsa vechia pe Stefanu Kiss expeditorulu dela judecatori'a din Zenta l'au dusu pe catele lui, că se vedea spectacolulu alegerii, era după cum dicu altii, că se agită în favorea candidatulu ministeriale, dară în urm'a unei batai din cele mai crunte și-a datu sufletulu. (Dupa „Weltblatt“.)

— La Nyirbátor inca fu înpuscatu unu alegoriu.

Despre decursulu altor alegeri din Ungari'a și Banatu împrumutamu după „Luminariulu” din Temisior'a următoarele sciri:

— Caransebesiu, 28 Iunie. Generalulu Traianu Doda alesu cu 2014 de voturi, contracandidatul au avutu 679.

— În cerculu Lipovei a învinsu deputatul opositionalu Zselinszky; — în Recasiu: d. dr. Jos. Gall, cu mari încordari și după o luptă crancă. În toate celelalte cercuri învinsă — mamelucii!

— Oradea-mare, 26 Iunie 1881. Stimăte dle Redactoru! Îndemnătu de interesulu ce-lu am către cauz'a noastră natională, imi permitu a-ți notifica pe scurtu despre decursulu alegerilor dietali, următoarele:

Ieri s'au facutu alegerile dietale în totu comitatulu Bihoru, domni dela putere, și aici că pretotindenea, în contra candidatilor nostri nationali-opositionali, au recursu la mijloace infernale demne de densii; au pus în lucrare corupțiunile, violențai și presiunile oficiose ne mai pomenite, mișeliele de cari s'au folositu preste totu, nu se potu închipui. Violarea efronță și nerusinata a legiloru positive, intimidari, corupțiuni cu bani și restringerea violentă a dreptulu constitutional sunt totu-atâtea arme, cu cari s'au luptatu contra candidatilor opositionali; mi s'a spus din parte competentă, că: organele administrative până acolo au ajunsu în cutezanti'a și neobrasnici'a lor, în câtu

pre unii dintre conducatorii poporulu, precum și pre multi alegatorii, în diu'a alegerii cu violentia i-au despoiatu de libertatea personală. Cu astfelu de arme brutale și nerusinate au succésu partidei domnitoare a reportă învingeri rusinoase. Inca o astfelu de învingere, după legile naturale trebuie se produca ruin'a totală a domnilor dela putere!

Resultatulu premiselor mediuloce infernale și violente este, că în cerculu Beiusiu, puru românesc, bravulu și zelosulu nostru nationalistu domnulu Parteniu Cosma, carele în diet'a trecută a dezvoltat atâtea energia și devotamentu întru apărarea drepturilor și intereselor poporulu român, a cadutu cu 76 de voturi contra gubernamentalulu Veghsö Gellért. Candidatul partidei nationale a întrunit 810 era gubernamentalulu 886 de voturi.

Totu astfelu se întâmplă în cerculu Alesdu, unde candidatulu nostru domnulu Josifu Vulcanu, în urm'a fortiei brutale și corupțiunilor nerusinate cadu făcu de gubernamentalulu Szlavy Ollivér.

În cerculu Tinca, precum am întielesu, candidarea dlui Stanescu s'a facutu numai în dilele ultime, ceea ce se poate atribui numai indolenței condamnare a inteligenței de acolo, — prin urmăre candidatulu national-opositionalu o trebuitu se cada față de gubernamentalulu Lipovniczky.

În urma mai amintescu, că în cerculu Ceica s'a alesu deputatul de până aci dl. Alesandru Romanu cu aclamațiune! înse numai sub firm'a gubernamentală!

Este evidentu, că forti'a și corupțiunea s'au prefacutu în lege și virtute, nu e respectu, nu e terna, nici de lege, nici de Domnedieu! N.“

— Biserica-alba, în 15/27 Iunie 1881.

Onorata Redacțiune! În pripa viu a ve încunoscintia, cumcă din cauz'a presiunii și a terorizării ce s'a facutu asupra alegatorilor nostri din partea celor dela putere, comitetulu nostru localu împreună cu conducatorii și barbatii de încredere au decisu a nu candida, ci a remanea în pasivitate, și așa candidatulu partidei liberale s'a aclamatu de deputatu. Preotii serbi sunt trasi înaintea consistoriului din Versietiu la răspundere aspră. Nici Presedintele comitet. n'a fostu de față. Asta nu am mai pomenit-o de cându e lumea! Toti alegatorii au fostu constrinsi a vota cu cand. liberalu, era ai nostri nu capetara nici trasuri! Cu pandurii și haiducii solgabirailor s'au adus alegatorii că turmele de vite.

— Sasca, 28 Iunie. V. Babesiu a primitu 469, — Bissingen candidatulu gubernamentalu 491 de voturi; presiune oficioasă foarte mare“.

Este foarte greu a fiesă de pe acuma cu securitate, după partide, numerulu deputatilor alesi, pentru-că diarele unguresci falsifica chiaru și programele multora; anume cele ministeriale reclama pe multe, despre cari se știe curatu, că tînu la opozițiunea moderată. Ceea ce se știe până în momentele de față este, că în cele mai multe colegii electorali, în care elementulu magiaru este curatu sau în majoritate, resistenti'a contra ministeriului Tisza este mai inversiunată decâtu în alte parti ale țării. Se mai știe, că multe mii de alegatorii magiari n'au voit se mearga la urna, dicendu, că și așa totă ostenel'a este cu totulu vana; în fine că Kossuthianii au castigatu în Transilvani'a terenu, pe care mai înainte nu-lu avuseră.

— Din 4 cercuri electorali ale comitatului Sibiului, trei le castigă partid'a natională sasăsca cu ajutorulu indirectu alu romanilor, cari n'au voit se mearga la urna, de și pe lângă cerculariu au mersu și scrisori strictu confidentiali în toate parohiile ortodoxe. În cerculu Cisnădiei Edmund Steinacker avu 342 voturi, totu sasesci, era Alex. Szöcs 92 culesse dela câțiva romani înfricati cu anatema, apoi dela sasii din Slimnicu (Stolzenburg), dela primarii și notarii celorlalte comune. Asia dară partea cea mai mare de alegatorii romani din acele cercuri au ramas pe la casele lor. — În

cerculu Nocrichu (Leschkirch) gubernulu nici n'a pusu candidatu si s'au alesu: Dörr prin aclamațiune. — In cerculu Christianu a mersu ceva mai greu, că-ci sasii au alesu pe Jos. Gull numai cu majoritate de 47 voturi. Aici adeca au concursu din 17 comune rom. rurali 153 de alegatori romani; numai atătia, de si intre acelea sunt câteva că nesce orasie; éra la aceia s'au alaturatu 47 sasi din 8 comune sasesci, primarii si notarii, votandu cu totii pentru candidatul gubernului Fr. Schreiber, inse si asia au remasu in minoritate.

In cerculu S. Sebesiu au alesu numai sasii pe dlu Bela Tamási membru alu tribunalului reg. din Sibiu, éra romanii n'au votatu de locu.

„Sieb. d. Tageblatt“ observa, că comitetulu romanescu nu a fostu in stare se retina pe toti alegatorii romani dela urna, in distantia numai de 1 óra dela Sibiu. Binevoiesca onorabilii nostrii colegi a luá in mana listele electorali, a compará numerulu celor remasi acasa cu alu celor dusi la urna; că si cum ai duce nisce ursi cu belciugulu pe nasu, apoi se impute comitetului, dacă'i mai convine. Nici chiaru preotii n'au mersu toti, ci anume cinci insi din comunele fruntasie au declarat, că sunt gata se suferé ori-ce, dara voi'a natiunei nu o voru calcá.

Sasii au mai invinsu la Mediasiu si la Segi-siór'a, au perdutu la Rupea (Cohalmu), unde s'au alesu totu unu sasu, dara omu alu gubernului, adeca avocatulu Bacon.

— Dela Alba-Julia primimu in 30 Juniu urmatórea telegrama:

„Alegerea in Ighiu (M.-Igen) s'a terminatu. Romanii au pazitu passivitatea cu rigóre“.

Nicolau Florescu.

— In 28 Juniu mai primiramu dela Fagarasiu urmatórea telegrama:

— „In cerculu inferioru din 1800 alegatori dupa pressiuni si coruptiune extraordinaria s'au infatiosiatu numai 400. Evreulu Ulmann trantitu, Copocsany alesu“.

Romanu.

(Alegerile din districtulu Fagarasiului se intiegu asia, că fiindu acolo boieranasi cu miile, cari se bucura de sufragiulu universale, pe noi nu ne surprinde intru nimicu lips'a de disciplina la ei; din contra ne miramu, că astadata au mersu asia de puçini la urna).

Din Romani'a.

Cronica agricola.

Timpulu a continuatu se favorisedie semenaturile in lun'a lui Maiu cá si Aprile. Dupa informatiunile ce am primitu din numeroase localitati, preste totu loculu agricultorii se astépta la o recolta dintre cele mai bune; granele de tómnă sunt in fórte multe judetie de o frumusetia nespusa. Semenaturile de primavara, órdiele, ovesurile, porumburile, fasolea s. a. nu lasa nimicu de doritu. — Cu tóte acestea pe alocurea multimea ploiloru a intardiatu semenatulu porumbului, éra pe aiurea a produsu innecatiuni vatamatóre. Intru câtu privesce porumbulu, dupa cum am disu intr'una din cronicele precedente, vin'a este in parte a cultivatoriloru. O deprindere nenorocita face pe multi se amane peste mesura semenatulu. Pretecestulu este, că póte se dea bruma si se degere porumbulu; sau că fiindu timpulu rece, se clocesce seminti'a in pamentu. Ambele casuri se potu intempla; cu tóte acestea nu este unu cuventu, că daca la câte cătiva ani se strica porumburile timpurii, se asteptamu se vie ceceta si apoi se semanamu; sau dupa cum s'a intemplat in anulu acesta, că din caus'a ploiloru se nu póta ara, nici semana. Ori cum ar fi, chiaru pe unde nu s'a semenatu, totu mai érá timp, se se faca semenaturi. Chiaru in anii candu nu ploua si totusi se intardia pe alocurea punerea porumbului pana pe la sfantulu Constantin. De astadata celu puçinu pamentulu este satulu de apa si cu ajutoriulu caldurei porumburile mai că voru ajunge pe cele semanate de timpurii.

Cu privire la innecatiuni suntemu informati, că reversarea apelu a produsu pagube insemnate in câteva localitati. Intr'o parte a Gorjului unele ape au innecatu semenaturile intr'atātu, in câtu ómenii au fostu nevoiti se întórca porumburile si se le semene din nou. Pe alocurea casele erau in apa si locuitorii siedeau prin poduri. S'a gasitu prin case pesce până la cinci oca adusu de apa. Locuitorii, că se treca la vecini pentru a luá focu sau alte trebuintióse, au fostu siliti se ámblescu cu cinulu (unu felu de luntrisióra mica de ploi.) In

unele localitati vite merunte au fostu luate de apa si innecate.

In vecinatatea Capitalei, unde ploase in de ajunsu pe la Pasci, ploile au reinceputu in ajunulu lui 12 Maiu si au continuatu până la 16. Pe alocurea graulu s'a culcatu.

Grindin'a inca a facutu stricatiuni in unele localitati din Vlasce'a si aiurea.

Viile până acum sunt fórte frumoase si promitu o productiune din cele mai abundante.

Intr'unu cuventu, până astadi stamu bine si totu ne face a sperá, că anulu acesta va fi manosu.

— In Maiu se ara obisnuitu locurile lasate ogoru. Ogorulu este lucrare escelenta si neaperata pentru starea de asta-di a agriculturii nóstre. In adeveru afara de câteva localitati, cultivatorii nostri nu ingrasia pamentulu; astufeliu fiindu este lucru fórte firescu, că semenandu neprecurmatu, cu timpulu se slabésca si se se ímple de buruieni vatamatóre. Pentru a'i intretinea poterea, betranii nostrii si dimpreuna cu densii toti agricultorii seriosi de asta-di, lasa pamentulu se se odihnésca, si in anulu candu este se se semene se face ogoru, adeca se ara odata sau de doué ori primavar'a si peste vara si a trei'a óra candu se sémena. La noi se ara obisnuitu ogorulu numai odata in Maiu si inca odata tómnă candu se sémana. In alte tieri, in Franci'a si Germani'a spre exemplu, se ara ogorulu in Aprile, dupa ce s'au ispravitu semanaturile de primavara, si dupa aceea inca de doué ori peste vara. Agricultorii priceputi incepu se are ogorulu de tómnă; apoi ilu mai ara in Aprile si inca odata sau de doué ori peste vara: cu totulu patru araturi. Pamenturile mari, acelea cari sunt argilóse sau cam cleióse, trebuescu arate mai desu si câtu se póte de cu tómnă, că-ci numai cu chipulu acesta se potu tierina. Afara de acésta nu trebue se se lase se faca buruenile semintie, că-ci intre alte scopuri ce are ogorulu, este si acela de a stirpi buruenile, si acestea nu peru candu se lasa cá se faca semintia, ci din potrivă se inmultiescu.

Aratur'a de ántaiu a ogorului fia facuta tómnă sau in Maiu, trebue data câtu se póte mai adancu. In alte tieri se ara adesea ogorulu de tómnă până la 30 centimetri. Pamentulu degera, cum se dice, peste érna, si se ara cu mai multa inlesnire primavar'a. In casulu candu se ara ántai'a óra adancu, araturile celelalte se facu cu pluguri usióre sau cu scarificatorulu. In pamenturile tari, bulgaróse, dupa fiacare aratura este neaperatu se se grapedie cu grapa cu cilti de feru, afara numai daca pamentulu este piosu; in asemenea casu nu se grapedia dupa aratura, ci tocmai candu este aprópe se se are ogorulu a dou'a óra. Ori-cum s'ar face, este bine că intre doué araturi se se grapedie odata pamentulu.

Asia dar, pentru cá ogórele se produca tóte efectele, trebue cá aratura de ántaiu se fia câtu se va potea mai adanca, se se are ogorulu in mai multe renduri, si dupa aratura se se grapedie.

(Romani'a libera.)

P. S. Aurelianu.

Sciri scolastice.

Dela Banatu din protopopiatulu Oravitiei avemu o informatiune lunga de dóue cóle întregi, subscrisa Doman in Maiu 1881 Josifu Olariu invetiatoriu. Scrisórea intréga abia cuprinde altu-ceva, decâtu o polemia plina de infective personali aruncate asupra unui altu invetiatoriu, anume domnulu Tina, care este inculpatu că ar voi se se faca inspectoru de scóle, si de aceea ar pretinde o alta interpretare a §-lui 127 din statutulu organicu alu bisericei orthodoxe romanesci, sub cuventu că protopopii nu si-aru prea face datori'a in calitatea loru de inspectori preste scóle. Cért'a domniloru invetiatori s'a escatu dintr'o adunare generala tinuta de invetiatori la Oraviti'a. S'a continuatu apoi in „Luminatoriulu“ Nrii 57 si 66, éra acum isi cere locu si la noi. Din tóte acelea excursiuni personali aflamu tocma cătra fine unu simbure ce merita si atentiunea publicului cititoriu, éra acela este, că dlu Olariu insoçindu in calitate de comisariu pe dlu protopopu alu tractulu la examenele de véra din a. 1880, a cercetat 38 de scóle confessionali gr. or. romanesci, éra rezultatulu ilu formulédia asia: Examenulu dela 1 scóla a fostu fórte slabu, la 4 scóle bunisioru, la 21 de scóle bunu, la 12 fórte bunu, intre care a fostu si scól'a dlui Tina.

Cestiunea reformei in inspectiunea scóleloru e cestiune de modificare in statutulu organicu, ceea ce intra mai la locu in discussiunile foiloru bisericesci, dara nici in acelea nu cu termini cá „omu inganfatu, „fetu schidolu“, „clocéla“, „morbulu de-

lirului“ si alte expresiuni de acestea, care daca se voru deprinde cu ele si fragedele minti ale scolariloru, apoi frumosu voru mai scí conversá unii cu altii dupa-ce voru esi in viét'i'a practica.

— (La scólele industriarie). Aici in Sibiu se afla scóle industriarie bune numai la sasi. Intre cei 208 scolari din tóte clasele vediuramu trecuti in registre 38 magiari, 18 romani, toti cei alalti germani. Acestea cifre ne spunu mai multu, decâtu multe declamatiuni, a caroru realizare cere trei lucruri: bani, bani, bani. Destulu inse că se facu si la noi unu inceputu bun.

(Scólele de fetitie). Faceti bine buni parinti, doióse mame, numerati din registrele celoru dóue monastiri catholice, a Ursulinelu si Misericordianelu, precum si din ale scóleloru normali catholice si ale celoru cu optu clase dela evanghelici pe tóte fetitiile dvóstre de nationalitate romanésca, adaogeti inca celu puçinu 100 altele, pe care parintii nu sciu la ce scóla se le trimitia, că se invetie mai multu decâtu se invétia in scólele satesci, si apoi daca ve lasa consciintia de romanu, mai priviti cu indiferentia la incercarile nobili si devotate ale reuniunei femeiloru romane din Sibiu.

Tocma acum aflamu dintru o programa de examene, că la sororile Ursuline sunt 215 eleve, dintre care dupa nationalitate 143 germane, 50 magiare, 22 romane curate. Cam totu atâtea se afla si la franciscanele misericordiane, adeca in acelea institute se inmultiescu si elevele romane pe anu ce merge; că-ci inainte numai cu 3 ani abia erau 7—8 inse.

Scóle de fete, scóle, nu vorbe.

Sciri diverse.

— (Necrologu). Joanu Muresianu oficialu trib. reg. in Desiu cá soçi in numele seu si alu filoru sei: Victoru, Valeriu si Veturi'a, alu cumnatului seu, respective frate Demetriu Prodanu aurariu in Têrgulu-Muresiului, alu cumnatei, resp. sora Ana Prodanu si soçiulu ei Petru Bosc'a oficialu jud. cerc. in Gherl'a si fiii acestor'a, si a numerosiloru consangeni si cunoscuti — cu ánima sfasiata de dorere aduce la cunoscintia, că soçi'a fidela, mam'a iubitória, sor'a dulce, cumnat'a si matusi'a

Susan'a Muresianu nasc. Prodanu,

dupa unu morbu consumatoriu — tîphus — de câteva septemani, isi dede blandulu seu sufletu in manile Creatoriului la 29 Juniu a. c. 2 óre post-meridiane in anulu 32-lea alu vietiei, 14-lea alu tericitei casatorie.

O stea luminósa din sfer'a cerésca

Si-a trasu a sa radia se n'o mai vedemu;

Unu innocentu angeru s'a dusu se primésca

Cunun'a vietiei in santulu Edemu.

Remasitiile pamentesci ale fericitei repausate s'au astrucatu la 30 Juniu a. c. la 4 óre p. m. in cimiteriulu celu mare din Desiu.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a eterna!

— (O manifestare patriotica si nationala a junimei romane din Sibiu). Junimea romana din locu convocata pe dio'a de 29 Juniu a. c. la 7 óre p. m. in sal'a din gradin'a „Flora“ s'a adunatu in numeru de 15, pentru-că se'si esprime nemultiamirea si dorerea sa provocata in ánimile loru prin faimosulu cerculariu — electoralu alu Escel. sale arhiepiscopului si metropolitului Mironu Romanulu, publicatu in Nr. 68 alu „Telegrafulu romanu“ din 25 Juniu. Dupa constituiune si o discussiune fórte calma si seriósă asupra amintitulu cerculariu, junimea romana primi cu unanimitate o resolutiune de urmatoriulu cuprinsu:

Resolutiune.

„Considerandu, că cerculariulu de sub Nrulu 1921 praes. emisu din partea Escel. sale domnului arhiepiscopu si mitropolitu Mironu Romanulu cu dat'a 11 Juniu 1881 cătra oficiele protopresbiteriale din archidiece'sa Transilvaniei se pune in manifesta contradicere cu conclusele unanime ale conferentiei natiunei întregi din 14 Maiu anulu curente, tinuta in Sibiu;

Considerandu, că aceste enuntiatiuni facute din inalt'a sa positiune de capu alu bisericei potu se aiba iniuriri pagubitóre asupra atitudinei poporului nostru;

Considerandu, că acelu actu provóca la neobservarea concluseru aduse si cu deosebire tinde

a sparge solidaritatea proclamata solemnului la acea conferinta;

Considerandu, ca prin cerculariul amintitu se trage la indoicla lealitatea si patriotismulu probatu de repetite-ori alu natiunei romane;

Considerandu, ca o astufeliu de pasire pe aren'a lupteloru electorale deroga demnitatiei sale de archiereu:

Junimea romana din Sibiiu protesta serbatoresce contra pareriloru si tendintieloru cuprinse in acelu cerculariu, dandu totuodata espressionem nemultamirei sale cu acea manifestare.

Sibiiu, 29 Juniu st. n. 1881.

In numele junimei romane din Sibiiu

P. Petrescu m. p.,
presied.

B. Preda m. p.,
secret.

Dupa luarea acestei resolutiuni s'a decisu a se tramite spre publicare la diariile romane din patria si a incunoscintia pe cale telegrafica despre pasiulu facutu, pe junimea din Clusiu, B.-Pest'a si Vien'a.

In fine dupa inchiderea conferintei s'au tinutu mai multe discursuri insufetite si apoi unu exemplariu din cerculariul acela s'a datu prada flacariloru.

C.

— (Unu compatriotu romanu din Java). Inainte de acesta cu cateva dile a sositu din insul'a Jav'a in Asi'a compatriotulu nostru, dlu Dr. Mitrea de origine din Resinari, medicu in serviciulu regelui Holandiei, ca se'si visitadie patri'a, rudeniile si amicii, dupa o absentia de mai multi ani.

In decursulu petrecerei sale la Jav'a si anume in capital'a Batavia, dinsulu a tramisu nu numai diferite semintie si considerabile sume de bani be-tranului seu tata, ci in mai multe renduri a comandatu cantitati mai mari din cele mai bune vinuri de ale concetatanului nostru Joh. Matza sen., care au ajunsu in stare buna la loculu destinatiunei lor, unde in diferite cercuri ale societatiei se bucura de unu bunu renume. Se fia bine venit in mijloculu nostru.

— (Batai si sinucideri.) Cu esceptiune de o parte a secuimei nicairi in Transilvani'a nu se intempla atatea batai sangerose, ca in Clusiu. In 27 ser'a studenti unitariani despicara capulu unui studente de medicina. In aceleasi dile era se se mai spendiurara doi locuitori dintre clasa saracime, unulu unu betivu, altulu unu cismariu desperatu. In sinucideri rivalisedia Clusiu cu Brasiovulu si cu Sibiiulu. Nu te prea poti mira, daca in cetati de cate 500 mii pana la 1 milionu ca Vien'a, Berlin, St. Petersburg, pana la 2 milioane ca Parisulu, pana la 3 milioane 800 de mii ca Londra, daca nu in tote dilele, de siguru inse ca in fiacare septemana se intempla morte violenta, prin sinucideri, si prin asasinatu; dara din asia numitele cetati transilvane nu faceu ca catu face o singura suburbe din Vien'a ori Parisu. Unde trebue proba mai batetoria la ochi despre coruptiune de una, inmultirea proletariatu de alta parte in acesta tierisióra, care sub o administratiune si legislatiune intielepta, ajutata de o educatiune multu mai buna, ar potea nutri prea bine cu unu milionu de suflete mai multu.

Telegramu.

B.-Pesta, 30 Juniu 9 1/2 ore sér'a. „Tenerimea romana Budapestana studiosa isi exprime parerea de reu faia de cerculariulu mitropolitulu dela Sibiiu.

Traiesca program'a conferintei nationale!“

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

Te rogu, dle Redactoru, se binevoiesci a publica in colonele „Observatoriului“ numerii urmatori, cari s'au trasu cu ocaziunea sortiei din 7 Juniu a. c. st. n. a obiecteloru dela „loteri'a filantropica de manufacture arangiata de damele romane din Gherl'a in favorulu infiintarii unui fondu de ajutorire pentru preparandi, mai alesu in casu de morbu dela preparandi'a romana gr.-cath. din Gherl'a. Numerii casiguriloru — sunt 350, anume:

395, 243, 1806, 2317, 95, 1088, 2306, 669, 1243, 203, 1586, 2202, 1336, 841, 1680, 1594, 1908, 1535, 1297, 1179, 967, 643, 184, 498, 1031, 1646, 1744, 904, 568, 411, 131, 2103, 1657, 1566, 884, 1816, 1904, 1834, 366, 1016, 1577, 1144, 1913, 2257, 1333, 855, 566, 885, 931, 873, 1528, 758, 1727, 295, 2055, 1323, 778, 260, 1283, 369, 86, 232, 788, 221, 1247, 2294, 537, 278, 432, 296, 635, 149, 857, 422, 329, 736,

1911, 919, 261, 1460, 797, 908, 1253, 98, 793, 1997, 1914, 1832, 1086, 1327, 667, 1019, 2043, 459, 1282, 2298, 2302, 1891, 2263, 123, 1782, 1153, 1717, 107, 252, 2030, 1787, 82, 2160, 1641, 361, 2162, 172, 253, 1374, 1959, 119, 1661, 321, 358, 848, 753, 54, 2394, 88, 357, 970, 1785, 2168, 1042, 1431, 1980, 559, 2312, 429, 434, 1441, 816, 60, 544, 226, 207, 230, 988, 1636, 1171, 286, 1996, 766, 111, 1221, 1763, 2278, 550, 427, 132, 597, 4, 344, 58, 1721, 1925, 1872, 777, 291, 222, 1477, 382, 713, 1087, 102, 137, 1764, 165, 817, 2272, 1039, 756, 862, 694, 1635, 124, 661, 787, 1578, 195, 314, 1443, 1352, 93, 1064, 343, 816, 488, 1504, 66, 2240, 1385, 2058, 72, 1304, 74, 297, 1957, 80, 51, 1281, 1308, 1725, 627, 25, 431, 142, 1684, 21, 100, 1246, 15, 1224, 2039, 254, 375, 1626, 315, 588, 1015, 1928, 1990, 220, 27, 1180, 480, 1968, 353, 118, 1935, 213, 1302, 1492, 223, 1070, 712, 262, 1349, 1689, 1987, 802, 234, 1363, 1709, 532, 1073, 2153, 237, 1519, 360, 1157, 445, 1740, 1688, 1679, 639, 1921, 1478, 1366, 1735, 833, 1463, 1125, 1095, 1269, 1286, 742, 1809, 612, 1350, 642, 772, 188, 76, 1437, 984, 1348, 345, 41, 1321, 158, 714, 1714, 1133, 1561, 276, 541, 506, 773, 1579, 1618, 2062, 406, 1675, 56, 1122, 1412, 1398, 1580, 392, 838, 477, 1079, 18 5, 771, 350, 462, 586, 265, 1356, 1456, 1749, 1300, 1790, 1229, 1089, 761, 530, 304, 1800, 183, 453, 1501, 224, 293, 1468, 485, 1150, 1939, 1794, 197, 718, 1202, 1424, 1049, 616, 284, 684, 300, 1730, 7, 634, 1951, 972.

Sortirea s'a facutu pre langa asistentia din partea financiara si politica in intielesulu ordinatiunei inaltului ministeriu de financia de dato 2 Juniu 1881 Nr. 34,745 in presentia unui publicu alesu din Gherl'a si giuru, ca-ci cu sortirea acesta s'a tinutu si o petrecere de vera, alu carei venitulu curatu de 47 fl. 14 cr. s'a destinatu si predatu onoratei primarii a Gherlei pentru a se inparti intre inundatii gherlani.

Totu cu acesta cale comitetulu isi tine de placuta datorintia a esprime multamit'a cea mai calduroasa toturoru p. t. domni si domne, cari ne-au ajutatu atatu donandu-ne si espeduindu-ne diverse manufacture si obiecte pentru sortire, precum se pote vedea din „Amiculu Familiei“ Nri 8 si 10 din a. c. catu si miidulocindu-ne rescumpararea losuriloru prin diversele tinuturi ale patriei si anume:

1. In Bai'a mare dn'a An'a Biltiu nasc. Erdösy.
2. Beiusiu d. J. Clintocu, prof.
3. Blasiu J. F. Negrutiu, prof.
4. Boinesci dn'a Antoni'a Chisiu nasc. Zsiga.
5. Bocicoelu dn'a Isabela Danu nasc. Anderco.
6. Borsi'a d. Alesandru Lemeni protopopu.
7. Buteni dn'a Antoni'a N. Dunca.
8. Caransebesiu d. A. Ghidiu prof.
9. Clusiu A. Popu medicinistu.
10. Cristuru d. J. Olteanu, protop.
11. Desiu d. Joanu Cipu.
12. Dev'a d. J. Lazariciu, prof.
13. Gherl'a Andreiu Antonu, protop.
14. Icolodulu-mare J. P. Popu, protop.
15. Lugosi d. Simeonu Tamasu.
16. Naseudu d. Greg. Pletosu, prof.
17. Oradea d. N. Marcusiu, protop.
18. Ormanu d. E. Bercianu, notariu.
19. Rocn'a d. P. Grapini, preotu.
20. Ruksberg dn'a Julian'a Savescu.
21. Sibiiu d. N. Petra-Petrescu.
22. Sangeorgiu d. Domide, direct. scol.
23. Santejude d. V. Poscariu, prot.
24. Tasnadu dn'a Mari'a Cosma nasc. Dragosiu.
25. Timisióra dn'a Emili'a Lungu.
26. Toporoutiu (Bucovin'a) d'na Elen'a Morariu.
27. Turd'a dn'a Amali'a Chifa nasc. Antonu.
28. Volovetiu (Bucovin'a) dn'a Mari'a Tarangulu.
29. Zelau d. Dragomiru, adv.

Rogu prin urmare pre aceia dintre p. t. rescumperatori de losuri, ai caroru numeri au esitu, se binevoiesca a si-le inainta la adress'a manipulantei comitetulu nostru dn'a Mari'a C. Popu, ca se li se pote spedui cascigurile; insemnu inse, ca daca unulu sau altulu va remite cascigulu ce-i compete in favorulu fondului, alu caruia inceputu s'a facutu cu frumosi'a suma de preste 550 fl. v. a., va primi multamit'a nostra.

Gherl'a, 21 Juniu st. n. 1881.

Pentru comitetu:

Mari'a Bercsinu,
presiedinta.

Literatura.

On. Redactiune!

Am cetitu cu o adenca mangaiare in colonele pretiutei foi a „Observat.“ Nrii 33 si 34 a. c. despre fericitul inceputu, carele s'a facutu intru aducerea la cunoscint'a poporului de alta limba a frumóselor nostre produse literare poetice.

Aceste popora, si anume poporulu germanu, ajunsu de altumintrea la unu mare gradu de desvoltare a literaturiei proprie, intru nisuintiele lor spre cunoscint'a literaturiei universale n'au sciutu nici-odata se descopere prin sine insele tesaurii de dulcétia si de fragedime poetica si de filosofia, ce la poporulu romanu stetera atati'a seculi sub simplulu velu alu virtosului sumanu de lana.

Fara a se nisui multu spre a'si castigá adeverat'a convingere despre Romani pe calea experientiei proprie, erau dedate se ne atribue nisce insusiri purcese dintr'o falsa intipuire si din false si dusmanose informatiuni. Aveau rele presupuneri despre noi si rea credintia, cari ne casiauau nu numai doreri amare, ci si daune prea multe.

Cu atatu este mai fericitu acestu inceputu, ca insasi regin'a romana cu condeiulu ei de dna si cu

lir'a sa farmecatoria scrie si canta pentru marele poporu germanu sublimile inspiratiuni romanesce.

Este acesta unu inaltu esemplu si frumosu indemnu la activitate nationala, atatu pentru sporirea propriei nostre literaturae, catu si mai virtosu pentru descoperirea ei la tote poporale mari, ca se ne aretamu noi insine acestor'a in adeverat'a nostra lumina nepatata de parerile eronate ale strainiloru preocupati.

Este unu prea gratiosu esemplu acesta de incuragiere, pentru cei ce au inceputu deja a lucra pe acestu terenu, unu esemplu plinu de mangaiare pentru densii.

Acestu genu de scriitori este la noi forte micu la numeru, dara elu a inceputu a cresce spre bucuri'a nostra si onorea literaturiei romanesce.

„Romanulu“ din 21 Maiu a. c. ne aduce mangaitorea scire, ca dn'a E. B. Mower, soia invetiatiului medicu, atatu de stimatu si de iubit, a tradusu in limb'a englesa unu micu volumu intitulatu: „Povesti si legende romane“ (London, H. K. Levis, 136. Goverstreet w. c. 1881. Bucuresti, Aprilie 1881 de E. B. M.) Traducerea este facuta cu consciintia si elegancia.

Cartic'a este dedicata M. S. Reginei, ornata cu o frumosa fotografie.

Dn'a Mower la finea prefaiei se exprima asia:

„Prin bravur'a si statornic'a sa staruintia de a merge inainte, Romani'a s'a redicatu in regatu. Am creditu de datori'a mea a pune in acesta carticica martiriulu lui Brancoveanu si curagiulu spartiatu an mamei lui Stefanu celu Mare, pentru a areta, ce sange au bravii fii ai Romaniei si adeveratele ei fiice“.

In adeveru, trebue se ne bucuramu, vedendu literatur'a nostra poporana strabatendu la poporulu Englesu, carele pana aci avea numai idei false despre insusirile poporului nostru, cunoscendu dora pe indieni, pe japonesi, pe chinesi, pe caferi etc. cu multu mai bine decatu pe noi.

Onore si recunoscintia dnei Mower!*)

Dara merita a fi mai deaprobe cunoscuti acei pugini scrietori, cari se nisuescu a respandi literatur'a nostra la poporulu germanu.

Lucrarile dnei Mite Kremnitz si ale dlui Theochar Alessi fiindu adunate si edate in forma de opuri anume, acestea vorbescu in de ajunsu pentru autorii loru escelenti.

Se dicu dara ceva despre acele binemeritate persone, cari cu lucrarile lor au strabatutu pe alta cale la marele publicu germanu. Acestea sunt domnii Koller, Fischer si Brosteanu.

Dlu Koller fostu fotografu in Reciti'a, a tradusu in versuri germane poesiele:

1. „Dómne catu e de frumosa“, de Sionu, publicata in foi'a austriaca „Gartenlaube“ Nr. 2 din 1869.
2. „Adio dela patria“ de V. Jutiu s. a.

Dlu Fischer L. V. nascutu si crescutu in Reciti'a, de presente directoru alu unei fabricae de chartia din Erlau langa Passau in Bavari'a, avendu o mare simpatia pentru frumusetiele poesiei romane si fiindu dotatu cu rarulu si nobilulu daru alu versificarei, binemeritatu de recunoscint'a nostra a Romaniloru, versificandu in limb'a germana cu o elegancia forte alea traducerea mai multoru poesii romane, pe cari le-a publicatu in „Oesterreichische Gartenlaube“, in „Magazinulu“ universale din Leipzig si in „Dioscurii“, analele asociatiunei amplotiloru austro-magiari.

Asia sunt d. e. 1. „Mascarad'a“ in Nrulu 43 din 1868 „Gartenlaube“. 2. „Virtutea“ Nru 27, 1868 „Gartenlaube“. 3. „Alaiulu unui cersitoriu“, de Cesaru Boliacu, Nr. 16, 1869 „Gartenlaube“. 4. „Resunetulu“ de Andreiu Muresianu, in Nrulu 21 din „Magazin für Literatur“, Leipzig 1880. 5. „Intrebare“ de Sionu, in „Dioscura“ 1881. 6. „Rou'a“ de M. Cugleru. 7. „Sererisulu“ de Vas. Alesandri. 8. „Mariór'a“ de Bolintineanu, tote cu o maestria si gustu pana acuma ne-intrecutu.

Daca spatiulu Ve permite,*Ve rogu a reproduce dupa „Magazin für Literatur des Auslandes“ Nro 21, Leipzig 1880 totu „Resunetulu“.

Cu aceeaasi arte si elegancia, cu aceeaasi petrunderu, cu carea a tradusu pe Muresianu si Alesandri, cu ase-menea gustu alesu si dulcétia poetica a tradusu dnulu Fischer si pe Bolintineanu; éca de proba:

Mariór'a.

„Mit dem Kriegsbeer in die Ferne
Zog mein liebster hin;
Nicht mehr glänzen Sonn' und Sterne,
Seit ich einsam bin.

Meine Hand, sie hat beim Scheiden
Ihm das Ross gezäumt,

*) Multamimu si noi ferbinte dnei Mower; observam totuodata, ca dintre Anglii celu de antaiu a fostu inainte cu mai bine de ani 20 lord Henry Stanley of Alderley, care s'a ocupatu anume de produsele poetice romanesce si le-a publicatu in limb'a sa. Dupa lord Stanley a urmatu dr. Grand Duff si Max Müller profes. la universitatea de Oxford. Dara ce mai multu? Dn'a Mari'a, soia dlui C. A. Rosetti, ca fica de consulu anglu, perfecta in ambele limbi, a facutu in o seria lunga de ani, mai multu decatu toti connationalii sei pentru propagarea romanismului la natiunea angla. Dintre italiani au binemeritatu de limb'a si literatur'a romana renumitii barbati Vegezzi-Ruscalla, Cavall.-Giovanni Capellini, Cav. E. Biondelli, Gr. Isaia Ascoli, A. Ubicini etc.; dintre francesi, pe langa cei membri onor. ai academie romane, adeca Longperrier, Desjardins, Bataillard, Linas, br. d. Avril, Picot, mai multi altii; dintre germani celu puginu diece, in frunte cu Diez, Lepsius, Tobler, Schurffhardt, Mommsen etc.

Red. Obs.

*) Spatiulu nu ne permite nicidecum, mai alesu in acesta epoca agitata. Pote in „Transilvani'a“.

Red.

Und im Kusse hat uns beiden
Süsses Glück geträumt“.

Also singt Mariora immer
Dem Geliebten nach,
Und der Tränen zarter Schimmer
Bleibt im Aug' ihr wach.

Sieh, da pocht am Fenster leise
Er in stiller Nacht;
„Liebchen, ach! mich trieb die heisse
Sehnsucht heim mit Macht!“

„Floh vom blut'gem Feld der Ehre,
Von der Brüder Reih'n;
Denn ich kann, Du einig Hehre,
Ohne Dich nicht sein!“

„Unglücksel'ger! Nimmer frommen
Kann Dir solches thun!
Nimmer kannst Du mir willkommen
Jetzt in Arme ruhn!“

„Hiesz die Sehnsucht Dich vom Streite
Heim zu mir Dich flieh'n,
Will ich, Liebster, Dir zur Seite
Hin zum Schlachtfeld zieh'n!“

Und auf flinkem Rosse schwingen
Beide sich gewandt,
Jagen durch die Nacht und singen
Weit hinaus in Land:

Kannst Du nimmer in der Ferne
Leben weit von mir;
Will für's Vaterland ich gerne
Sterben süß mit Dir!“

Asia sunt tóte celelalte traduceri ale dlui Fischer
lucrate cu maestria si gustu pâna acuma in limb'a ger-
mana, neintrecutu, classicu.

Onóre dlui Fischer pentru nobil'a sa straduintia!
Totudeaun'a ne vomu aduce cu bucuria aminte, de câte
ori in viitoriu vomu fi fericiti a fi surprinsi cu vre-o
asemenea lucrare.

Dara se nu uitamu a amintí si despre Romanii
indigeni, cari scriu in limbele straine din acelu nobilu
indemnu, cá se faca pe poporul nostru cunoscutu dupa
adeverat'a lui valóre, spre a atrage asupra lui simpatia
si iubirea altoru popóra.

Unulu dintre acestia este dlu Petru Brosceanu.
Dinsulu fusese in copilari'a si in juneti'a sa cu
totulu germanisatu asia, in câtu uitase limb'a materna
intru deplinulu intielesu alu cuventului, in institutul
militariu din Biserica-alba si Caransebesiu.

Ajunsu la gradulu de oficeru, a parasitu carier'a
militara si asiediandu-se intre fratii sei si convenindu
cu dinsii adese, a intielesu cu oróre, de ce tesauru a
fostu despoiatu.

S'a pusu in etate de aprópe treidieci de ani pe
studiulu limbei materne, pe care acum o vorbesce si
adese si scrie cu mare succesu studii de interesu; dara
modesti'a si impregiarile ilu retinu a le dá subscrierea
pentru publicu. Amicii sei inse cunoscú lucrurile sale
si tare spera, cá va veni timpulu, candu voru potea
spune laud'a aceluia, carele o merita.

Stilulu seu germanu inse este de o elegancia alésa,
usioru, fluidu, rapitoriu si energicu.

Dinsulu in calitatea sa de secretariu alu biuroului
comercialu alu ces. reg. Societati de cali ferate de statu
in Reciti'a montana lucréza dela 8—12 si dela 2—6
óre pe di si cu tóte aceste munc'a sa a fostu fórte ro-
ditóre, carea afara de aceste óre pentru subsistentia a
pus'o in servitiulu natiunei fara celu mai micu interessu
personalu, din simpl'a iubire, din simpl'a datorintia
simtita si impusa de sine insusi pentru némulu seu.

Elu a tradusu si publicatu in „Osten“ din Vien'a:
1. „Amazónele romane“ dupa Hodosiu. 2. „Pompieri
dela Bucuresci“. 3. „Caderea Timisiane“ novela de
Grozescu. 4. A scrisu „Schiti'a biografica alui Avramu
Jancu“. 5. „Congresulu nationalu dela Blasiu din 15
Maiu 1848. 6. Brosiur'a „Das Eisen- und Stahlwerk“,
Resicza I si II editiune. 7. Literatur: „Bestrebungen
der Romänen“ in fói'a septemnale din Reciti'a „Ber-
gava“. 8. a tradusu dupa Jos. St. Siulutiú „Romanulu
cá venatoriu“, „Der Romäne als Jäger“, in „Bergava“
si in brosiura separata. 9. A scrisu: „Die Ruhmestage
des romanischen Volkes“, in „Epoche“ din Bucuresci.
10. A tradusu basmele romane „Späte-late“, „Strimba-
lemne“ etc. si le-a publicatu in „Bergava“. 11. „Ein
poëtischer Wettkampf“ in „Südungarischer Bothe“ din
Lugosiú. 12. „Die Romänen in Macedonien, Thracien,
Thesalien, Epyr und Griechenland“, in „Südungarischer
Bothe“ din Lugosiú. 13. „Die Romänen in Macedonien,
Thracien, Thesalien, Epyr und Griechenland“ nach D.
Bolintineanu, opu de mare valóre etnografica pentru
Romani, cu multe adausuri si intregiri, dupa cei mai
insemmnati etnografi.

Acestu opu se afla in manuscriptu la domnulu G.
Chitiu, presiedintele societatiei macedo-romane in Bu-
curesci, si mai virtosu erá destinatu pentru comisiunea
internationala din Constantinopole, ce avea de scopu
hotarierea fruntarielor grecesci; dara dorere, prin tra-
ganare societatea numita la amenatu.

D. Brosceanu este, carele dá dlui Fischer tradu-
cerile poesiiloru romane spre versificare si intogmire
poetica pentru limb'a germana.

Lucrari de continuu politicu si economicu au
aparutu din condeiulu diligente si ageru alu dsale, cari
au facutu mari servitii Romaniloru cu ocasiunea pro-
vintialisarei confinieloru militare banatiené.

In curendu dlu Brosceanu ne va surprinde cu pu-
blicarea unei interesante lucrari a dsale in limb'a ger-

mana, destinata a redicá védi'a si stim'a nóstra la po-
porulu germanu.

Acésta péna diligenta, eleganta si neinteresata,
câte n'ar poté produce, cându ar poté dispune de mai
multu timpu liberu, carele in adeveru este necessariu
pentru lucrari de acestea.

Gentil'a dsióra Luis'a Brosceanu, fic'a dlui P. B.
a inceputu a pasí pe urmele demnului seu parinte, tra-
ducéndu in limb'a germana cu celu mai bunu succesu:
„Glasulu mortii“ basma de Ispirescu.

Ve rogu, On. Redactiune, a dá acestoru sire locu
in pretiuit'a fói'a ce redactati, in semnu de recunoscintia
pentru cei ce au meritatu, si totu deodata binevoiti a
primí asicurarea profundeí mele stime, ce ve pastrediu.

Jonu Simu,
invetiat.

Publicatiune.

S'a latitu faim'a, cá espositiunea romana pro-
iectata la Sibiuu pe 15/27 Augustu a. c. s'ar amená
la altu terminu, sau s'ar cassá cu totulu. Fačia
de acésta fama, care s'a scornitu póte numai pentru
a jigní intreprinderea, subscrisulu comitetu declara,
cá espositiunea romana se va tîné in totu casulu
la terminulu fixatu, adeca in 15/27 Augustu 1881
la Sibiuu.

Sibiuu, 16/28 Juniu 1881.

Comitetulu centrale alu espositiunei romane.*)

Pentru presiedinte: Eugenu Brote,
G. Baritiu. secret.

Post'a redactiunei.

Multiamimu la toti amicii causei comune pentru
numérosele informatiuni venite in urm'a alegeriloru
dietali, dara nepotendu-se publica dintr'odata, voru
urma successive; unele inse numai in prescurtare, pe
cátu este in interessulu publiculu cá se le cunósca.

Atacuri personali de acelea, care nu stau in nici-o
legatura cu vreo cauza publica, se refusa.

Aparari personali acolo, unde s'aru intempla, chiaru
dupa liter'a lezei nu potu fi mai lungi, decâtu numai
de doue-ori atáta, cátu va fi fostu articlulu agresivú.

Acésta este o lege intielépta, cá-ci altumentrea

*) Intrig'a pornita s'a intielesu fórte reu de cátra
unii ómeni fricosi. Nu espositiunea este oprita, ci
numai asociatiunei transilvane cá unei societati lite-
rarie i se disputa dreptulu de a infintia espositiune.
Din contra, ori-care persóna particularia sau consortiu
privatu o póte face, si nu esista lege, care se'lu opréscá;
de aceea se va si face.

Red. Obs.

torentii pasiuniloru si ureloru personali nu s'aru mai
curma nici-odata. Preste acésta toti editorii diarielor
iau taxe pentru publicatiuni de personalitati, care potu
interessa mai multu numai pe iubitorii de scandale, éra
pe publiculu seriosu mai multu ilu desgusta.

Pretiurile cerealeloru si altoru obiecte de traiu au fostu la

1 Juliu st. n. in Sibiuu:			
Gráu, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	7.20—8.—	
Gráu, amestecat	1 „	6.20—7.—	
Secara	1 „	5.40—5.80	
Papsioiu	1 „	4.——4.50	
Ordiu	1 „	—.—	
Ovesu	1 „	2.30—2.50	
Cartofi	1 „	1.60—2.—	
Mazare	1 „	8.50—10.—	
Linte	1 „	10.—12.—	
Fasole	1 „	4.50—5.—	
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	35.—36.—	
Untura (unsóre topita)	50 „	34—35	
Carne de vita	1 „	46—48	
Oua 10 de	1 „	—15	

Cursuri de Bucuresei in Lei noi (franci).

29 Juniu. st n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1880 convertite cu 6%	1. 100.½ b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ —.— „
Obligatiuni dominiali cu 8%	„ 108 — „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 107 — „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 105 — „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 109 — „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ —.— „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ —.— „
Prioritati cu 8%	„ —.— „
Actiunile bancei nat. rom. de 500 franci	„ 1420.— „
Actiunile bancei Romani'a din 1869 de 200 franci	„ 360.— „
Daci'a-Romani'a unite	„ 250.— „
Rent'a romana din 1875	„ 90.— „

Diverse:

Argintiu contra aur	100.¾
Bilete hipotecarie contra aur	—.—
Florini val. austriaca	215.¼

Aparate de musica.

Aceste aparate canta 4—200 piese cu séu fara espres-
siune, mandoline, dobe, campane, castagnete, voci ceresci,
jocu de harfe etc.

Dose cu musica

cantandu 2 pâna la 16 piese; mai departe necesare, port-
sugare, case elvetiane, albumuri de fotografii, necesare de
scrisu, scatule pentru manusi, apasatoru pentru scrisori, vase
pentru flori, etuis de tigarete, tabathiere, mese de lucratu,
sticle, sticle pentru bere, port-monaiuri, scaune etc., tóte cu
musica. Tóte acestea cu musica. Totu-deauna celu mai
nou si de calitate superióra, recomanda

(22) 4—6

J. H. Heller, in Bern.

Numai pentru comande directe se garantédia
originalitate; ori care atele ce nu póta semnatura mea, sunt
fabricatu strainu. Fabric'a se afla in casa' propria.

Liste de preturi, ilustrate se transmit franco.

Ungarisch-Französische Versicherungs-Actiengesellschaft. Actien-Capital 8 Millionen Gulden in Gold.

Ausweis pro 31. Dezember 1880

Eingezahltes Actien-Capital fl. 4,000.000.— in Gold =	fl. 4,680.000.—
Reserve-Capital	fl. 400.000.—
Prämien-Reserve in den Elementarbranchen	fl. 357.722.30
Prämien-Reserve in der Lebensbranche	fl. 110.479.52
Prämien-Schein Vortragszettel	fl. 1,157.609.64
a) 288.800 Kalkau-Oberberger Prioritäten	4 fl. 92.—
b) 155.600 Ungarische Westbahn Prioritäten	I. 4 fl. 90.25
c) 197.600 Ungarische Westbahn Prioritäten	II. 4 fl. 87.—
d) 112.800 Alföld-Fiumaner Prioritäten	I. 4 fl. 90.25
e) 180.000 Ungarisch Galizische Prioritäten	I. 4 fl. 86.75
f) 17.400 Ungarisch Galizische Prioritäten	II. 4 fl. 83.75
g) 30.000 Oesterr. Ungar. Bank-Pfandbriefe	4 fl. 102.—
h) 25.000 5percent. Bodencred. Zussit. Pfandbr.	4 fl. 99.75
i) 9.000 5½percent. Bodencred. Zussit. Pfandbr.	4 fl. 101.25
k) 250.000 6% Bodencredit Actienges. Pfandbr.	4 fl. 104.—
Stückzinsen am 31. December	fl. 10.835.84
Bei vaterländischen Bankinstituten	fl. 1,186.047.34
Bei ausländischen Bankinstituten und Versicherungsanstalten	fl. 2,221.871.61
Gesellschaftshäuser in Budapest	fl. 797.363.23
Im Jahre 1880 wurde erzielt nach einem Gesamt-Versicherungs-Capital von fl. 288,161.647 in der Feuer- und	fl. 2,369.291.44
fl. 31, 960.402 in der Hagel, fl. 78,586.350 in der Transport-Branchen an Vaarprämien-Einnahmen	fl. 1,500.016.91
Die bezahlten Schäden betragen in den Elementar-Branchen	fl. 105.437.95
Für pendente Schäden wurde referirt	fl. 421.212.37
Das Erträgnis der Gesellschaftshäuser, die Zinsen nach Effecten und Einlagen zc. ergaben	fl. 6,352.700.—
Die Lebensversicherung schließt mit einem Versicherungsstand	fl. 236.079.75
von fl. 6,352.700 und einer Jahres-Prämie von	fl. 436.390.81
Der Total-Gewinn pro 1880 beträgt	
wovon eine Dividende von 6 Percent in Gold vertheilt wurde.	
In wohlthätigen Zwecken wurden fl. 3000 u. zwar fl. 1000 der Gesellschaft zum „Nothen Kreuz“ fl. 1000 für Unterrichtszwecke, fl. 1000	
für den Journalisten-Pensionsfond bestimmt.	
Bei der am 25. Mai 1881 stattgehabten Generalversammlung wurde gewählt	

In die Direction:
Se. Excellenz Stephan v. Witt, Sr. Majestät wickl. geheim.
Rath, Großkreuz des Leopoldordens, Reichstagsabgeordneter zc.
in Budapest, als Präsident.
Herr Baron Béla v. Wánhity, Grundbesitzer, Reichstagsabgeord-
neter zc. in Budapest.
Herr Eugen Boutour, Präsident der „Société de l'Union Ges-
nerale“, zc. in Paris.
Herr Robert Morin, Marquis de Banneville, Verwaltungsrath
der öst. Südbahn zc. in Paris.
Herr Pierre François Frédéric d'Almar, Marquis de
Chateaurenard, Verwaltungsrath der österr. Staats-Eisen-
bahn Gesellschaft zc. in Paris.
Herr Dr. Albrecht Giller, Hof- und Gerichtsadvocat in Wien.
Herr Karl Rittenmacher, Chef der Firma Jos. Hoffmann in Bu-
dapest.
Herr Louis Moskovicz, General Director.
Herr G. de Meynard in Paris.
Herr Armin Neuwelt, Großhändler, kön. Commerzienrath zc. in
Budapest.

Herr Franz Regenhart, Ritter v. Jápóri, Vice-Präsident der
Albrechtbahn zc. in Wien.
Herr Carl Sváb, Grundbesitzer, Reichstagsabgeordneter zc. in Bu-
dapest.
Herr Martin Schweiger, kön. Commerzienrath in Budapest.
Herr Baron Carl v. Tinti, k. k. Kämmerer, Vice-Präsident de-
österr. Südbahn, Mitglied des österr. Herrenhauses zc. in Wien.
In den Aufsichtsrath:
Herr Ferdinand Beck, Director der ungar. Hypothekenbank in Bu-
dapest.
Herr Leo Lanczy, Director der ungar. allgem. Bodencredit-Actien-
Gesellschaft in Budapest.
Herr Jacob Lewin, Director der Handels-Academie in Budapest.
Herr M. Laurant, Director der k. k. österr. Länderbank.
Herr Jos. Maria Emil Serrebourc, General-Inspecteur der
„Société de l'Union Generale“ in Paris.
Herr Julius Szokolty, Director des Bodencredit-Institutes für
Kleingrundbesitzer in Budapest.

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Kraft.